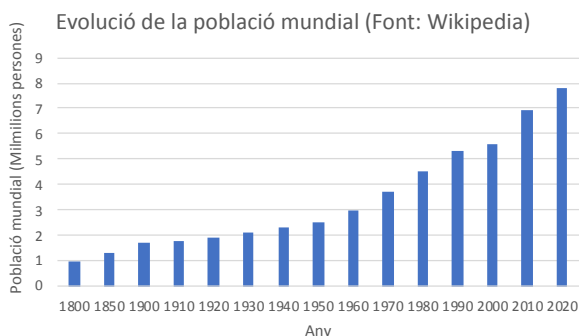


És l'agricultura ecològica una alternativa?

Josep Lluís Doménech
Doctor en Química

El demògraf i economista anglès Thomas Robert Malthus (1766-1834) és conegut sobretot per les previsions pessimistes que féu sobre la capacitat de l'agricultura per a alimentar una població mundial en creixement. La hipòtesi de Malthus era que, mentre que la pressió demogràfica fa augmentar la població mundial de manera geomètrica (1, 2, 4, 8...), els aliments només augmenten linealment (1, 2, 3, 4...), de manera que la població sempre acabarà desbordant el possible augment de la producció d'aliments. Tanmateix, això no ha sigut així. El creixement de la població ha sigut continu en els últims 200 anys, però no hi ha hagut crisi alimentària.



Que no s'acomplira la predicció de Malthus ho ha fet possible l'agricultura. La introducció d'innovacions agrícoles, com ara la selecció de les varietats més productives, l'ús de fertilitzants sintètics per a la restauració del sòl, l'ús de plaguicides contra els atacs d'insectes, etc., han provocat un augment tant de la productivitat agrària com de la qualitat dels aliments. Com a resultat, entre 1950 i 2020, l'agricultura ha passat d'alimentar uns 1600 milions de persones, a alimentar-ne quasi 7000 milions.

Això no significa que haja desaparegut la fam al planeta. Encara actualment passen fam uns mil milions de persones, el mateix nombre que en passava el 1950; ara bé, el fet que en aquest període la població mundial s'haja triplicat mostra que el percentatge de gent desnodrida ha disminuït d'un 40% a un 15%, i això és una bona notícia.

Alguns, però, no valoren tan positivament les millores agràries introduïdes. Per descomptat, en els últims setanta anys s'han produït abusos en, per exemple, l'ús de fertilitzants i productes fitosanitaris, abusos que s'han corregit, o que s'hauran de corregir, però l'acusació que fan els defensors de l'anomenada agricultura ecològica, o orgànica, que l'agricultura convencional és perjudicial per a la salut, el medi i la societat, és indefensible. Més encara, si l'alternativa que proposen és la tornada a l'agricultura dels nostres avantpassats de l'edat mitjana, tot i ignorant els avanços de la ciència agrària en els últims 150 anys. Una agricultura que condemnava una gran part de la població a morir per desnutrició.

«El repte és frenar l'impacte ambiental de l'agricultura sense afectar els nivells de producció que asseguruen l'alimentació de més de 9000 milions de persones per al 2050»

Els defensors de l'agricultura ecològica al·leguen que, a més de la reducció de l'impacte ambiental que l'acompanya, els seus productes són més nutritius, saborosos i segurs que no els procedents de l'agricultura convencional, però això no sempre és així: la investigació científica disponible mostra que no hi ha diferències nutritives entre ambdós sistemes de producció; els assajos cecs que es fan mostren que no sempre els productes ecològics són més saborosos; la intoxicació que va ocórrer principalment a Alemanya, el 2011, que va afectar milers de persones i que va causar més de cinquanta morts, va ser ocasionada per la presència del bacteri *Escherichia Coli* en llavors ecològiques de fenigrec que es varen consumir barrejades amb altres productes.

Més acord hi ha entorn al rendiment de la producció ecològica. La reducció de fertilitzants i productes fitosanitaris característics d'aquesta agricultura fan minvar la seua productivitat, disminució que haurem de compensar amb una superfície de conreu major. S'estima que per a produir amb l'agricultura ecològica la mateixa quantitat d'aliments que produïm actualment amb l'agricultura convencional hauríem d'ocupar un 25% més del sòl que estem usant. Però, açò és impossible, i és que ja quasi no disposem de sòl conreable (si no transformem les grans extensions dels ecosistemes naturals d'Àfrica i Amèrica). Ens trobarem, per tant, amb el problema inel·ludible d'haver d'alimentar més gent amb menys superfície. S'estima que, si a mitjans del segle passat es disposava de mitja hectàrea per persona per a alimentar-nos, al 2050, aquesta superfície s'haurà reduït a la tercera part.

Com afirma el professor i agrònom **García Olmedo**: «*Si queremos alimentarnos en el futuro tendremos que producir más por hectárea; y también deberemos producir de una forma más limpia ... Asegurar la sostenibilidad del sistema agrario actual debe ser una prioridad*». El repte és frenar l'impacte ambiental de l'agricultura sense afectar els nivells de producció que asseguruen l'alimentació de més de 9000 milions de persones per al 2050. Açò només serà possible amb la implementació de bones practiques agrícoles i amb el desenvolupament de la ciència i la tecnologia agràries. L'agricultura ecològica (ineficient, amb majors requeriments d'aigua, terra, amb més pèrdues per plagues...i amb el rebuig que fa dels avanços científics i tecnològics) no és alternativa a la convencional.